

**A STUDY ON TEACHER QUALIFICATIONS IN
TEACHING TURKISH AS A FOREIGN
LANGUAGE**

**Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğretmen Yeterlilikleri
Üzerine Bir Çalışma¹**

Ümit YILDIZ² & Yusuf TEPELİ³

Abstract

In the context of teaching Turkish to foreigners, ongoing debates in recent years have been focused more on teacher qualifications in teaching Turkish as a foreign language, methods, materials and assessment aspects in our country. Especially, discussions about the absence of undergraduate programs, which are going to educate the experts that will work in the field of teaching Turkish as a foreign language (TTFL), and under which department of which faculties these programs should be opened have left their mark to the last 20 years. Today, it is seen that the lecturers working in the field of TTFL both in and out of the country have been graduated from many different undergraduate programs. This variety in the field brings the adequacy of TTFL teaching and learning outcomes on in terms of quality, and the questions of what kind of road map they, who as lecturers have been graduated from different programs, follow in terms of common and particular targets, content, methods and techniques, materials will be used and assessment in the processes of teaching Turkish as a foreign or second language and what kind of common ground they have agreed on have not been dealt with enough in scientific research studies, yet (Yıldız and Tunçel, 2012). In this study, among the aspects mentioned above, teacher qualifications have been studied. The aim of this study is to define qualifications of lecturers, who are going to teach/are teaching Turkish to foreigners, through student perceptions. In the study, teacher qualifications have been investigated to cover four topics as subject area/subject area knowledge, teaching-learning processes/teaching profession, program and content knowledge and tracing and assessing skills of learning development in TTFL processes. With this study, it has been aimed to contribute in defining the qualifications that lecturers, who are working/going to work in the field of TTFL, are expected to have through foreign students' perceptions. In the study, data, which are collected via interview technique, have been grouped with categorization of thematic and most frequently repeated ideas. Data, which are collected via questionnaires, have been analyzed with SPSS statistics program.

Keywords: *Teaching Turkish as a foreign language, Teaching Turkish as a second or foreign language, teacher qualifications in teaching Turkish as a foreign language*

Özet

Yabancılar Türkçe öğretimi bağlamında ülkemizde son yıllarda süregelen tartışmalar daha çok Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğretmen yeterlilikleri, metot, materyal ve değerlendirme boyutları üzerinde yoğunlaşmıştır. Özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi (YDTÖ) alanında görev yapacak uzmanları yetiştirecek lisans programlarının eksikliği, bu programların hangi fakültelerde hangi bölümlerin altında açılması gerektiği tartışmaları son 20 yıla damgasını vurmuştur. Alandaki çeşitlilik, YDTÖ öğretim ve öğrenim çıktılarının nitelik açısından yeterliliğini gündeme getirmekte ve her biri ayrı lisans mezunu öğretim elemanlarının yabancı dil olarak veya ikinci dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde genel ve özel hedefler, içerik, metot ve teknikler, kullanılacak materyaller ve değerlendirme boyutları açısından nasıl bir yol haritası izledikleri ve hangi ortak paydada birleştikleri sorusu henüz bilimsel araştırma çalışmalarına yeterince konu olmamıştır (Yıldız ve Tunçel, 2012). Bu çalışmada yukarıda belirtilen boyutlardan öğretmen yeterlilikleri ele alınmaktadır. Çalışmanın amacı yabancılar Türkçe öğretecek/öğreten öğretim elemanlarının öğrenci algılarına üzerinden yeterliliklerinin belirlenmesidir. Çalışmada öğretmen yeterlilikleri konu alanına/alan bilgisine yönelik, öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik, program ve içerik bilgisine yönelik ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde öğrenme gelişimini izleme ve değerlendirme becerilerine yönelik olmak üzere dört alanı kapsayacak şekilde araştırılmıştır. Bu araştırma ile yabancı öğrencilerin algıları üzerinden YDTÖ alanında görev alan/alacak öğretim elemanlarının sahip olması beklenen yeterliliklerinin belirlenmesine katkıda bulunulması hedeflenmektedir. Çalışmada sözlü görüşme yöntemiyle toplanan veriler tematik ve en sık tekrar eden görüşlerin sınıflandırılması tekniğiyle gruplanmıştır. Anketler yoluyla toplanan veriler ise SPSS istatistik programı yardımıyla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçenin ana dil ve yabancı dil olarak öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretmen yeterlilikleri.*

¹ Bu makale Uludağ Üniversitesi tarafından Bursa'da 4-7 Aralık 2013 tarihleri arasında düzenlenen VI. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu'nda sunulan bildiri temel alınarak oluşturulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, e-posta: umityildiz@akdeniz.edu.tr

³ Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, e-posta: ytepelii@akdeniz.edu.tr

Giriş

Öğretmen eğitiminde öğretmenlik uygulaması, öğretmen adaylarının mesleki eğitiminin tam merkezinde yer alır (Gebhard, 2009; Tang, 2004). Bu görüşten hareketle başarılı öğretmenlerin başarılı eğitim programlarına tabi tutulduğundan bahsedilebilir. Öğretmen başarısını doğrudan veya dolaylı olarak etkilediğini varsaydığımız programların öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini geliştirmedeki önemi burada daha da önemle üzerinde durulması gereken bir konu olarak ön plana çıkmaktadır. Bu fikri takip eden soru ise bu tür program ve program içeriklerinin öğretmenlerin ihtiyaç duydukları/duyacakları öğretmenlik yeterlilikleri ile ne kadar örtüşmektedir.

Konuyu yabancılara Türkçe öğretimi bağlamına taşırsak ülkemizde son yıllarda devam eden tartışmaların daha çok Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi özelinde öğretmen yeterlilikleri, metot, materyal ve değerlendirme boyutları üzerinde yoğunlaştığı görülür. Özellikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi (YDTÖ) alanında görev yapacak uzmanları yetiştirecek lisans programlarının eksikliği, bu programların hangi fakültelerde, hangi bölümlerin altında açılması gerektiği tartışmaları son 20 yıla damgasını vurmuştur. (Yıldız ve Tunçel, 2012).

Yıldız ve Tunçel'e (2012) göre günümüzde YDTÖ alanında gerek yurt içinde gerekse yurt dışında görev yapan öğretim elemanlarının çok farklı lisans kökenlerine sahip olduğu görülmektedir. İngiliz dili, İngilizce Öğretmenliği, Alman dili, Almanca Öğretmenliği, Fransız dili, Fransızca Öğretmenliği, Türk dili, Türk dili ve edebiyatı, Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği, Türkçe eğitimi lisans programları mezunlarının YDTÖ alanında yabancılara Türkçe öğrettiği göz önüne alındığında bu alandaki çeşitlilik net olarak ortaya çıkmaktadır. Alandaki çeşitlilik, YDTÖ öğretim ve öğrenim çıktılarının nitelik açısından yeterliliğini gündeme getirmekte ve her biri ayrı lisans programı mezunu olan öğretim elemanlarının yabancı dil olarak veya ikinci dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde genel ve özel hedefler, içerik, metot ve teknikler, kullanılacak materyaller ve değerlendirme boyutları açılarından nasıl bir yol haritası izledikleri ve hangi ortak paydada birleştikleri sorusu henüz bilimsel araştırma çalışmalarına yeterince konu olmamıştır. Dünyada ve Türkiye'de YDTÖ alanında uzman yetiştirecek lisans programlarının eksikliği, alanda görev yapacak öğretim elemanlarının yeterliliklerinin belirlenmesini de geciktirmektedir. YDTÖ alanında yabancılara Türkçe öğreten öğretim elemanı profili incelendiğinde lisans programı mezunu oldukları görülmektedir. Ayrıca, YDTÖ alanında kimlerin yetki ve yetkinlik sahibi olduğu da hâlâ tartışma konusu olarak güncelliğini korumaktadır. Oysaki Türkçenin ana dil olarak öğretimi alanında olduğu gibi YDTÖ alanı da gerek alan bilgisi gerekse yöntem bilgisi açılarından bakıldığında bir uzmanlık alanı olarak görülmektedir.

Dolayısı ile bu alanda çalışmakta olan ve çalışacak öğretim elemanlarının yeterlilikleri de önem kazanmaktadır. Oysaki Türkçenin yabancılara öğretimi alanında öğretmen yeterlilikleri üzerine yapılan çalışmalar (Yağmur 2009; Demirel 2011; Karababa ve Çalışkan 2012) oldukça azdır. Dolayısıyla, YDTÖ alanında öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi ve bu kriterlere uygun öğretim elemanlarının bir an önce alanda çalışmaya başlaması büyük önem arz etmektedir. Öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi ayrıca YDTÖ alanında orta ve uzun vadede öğretim süreçlerinin kalitesine de olumlu yansıtacaktır. İşcan'a (2012) göre YDTÖ alanında günümüze kadar yapılmış çalışmaların çoğu kuram düzeyinde kalmakta ve ağırlıklı olarak yöntem tartışmalarını içerisinde barındırmaktadır. Hâlbuki YDTÖ alanında altı çizilmesi ve odaklanılması gereken asıl konu öğrencilere Türkçe bilmenin ve öğrenmenin önemini kavratmak ve Türkçe öğrenmeye güdelemektir.

Bu bağlamda, YDTÖ ortamlarında bunu gerçekleştirecek öğretim elemanlarının alandaki yeterlilikleri de daha da önem kazanmaktadır. Barın'a (2004) göre YDTÖ alanının bir disiplin olduğu unutulmamalı ve bu konuda uzman öğretim elemanı yetiştirilmesine önem verilmelidir. Karababa ve Çalışkan (2012) günümüzde birçok eğitim kurumunun yabancılar Türkçe öğretimi verdiğini ancak hâlâ bu alanda çalışan öğretim elemanlarının sahip olması gereken öğretmen yeterlilikleri konusunda kurumların yeterince araştırma yapmadığını belirtmektedir. Diğer taraftan Akış (2009) YDTÖ süreçlerinde görev alacak öğretim elemanlarını eğitecek uzman ve bu alanda kaliteli eğitim-öğretim materyali eksikliğinin altını çizmektedir.

Mete (2013) Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programlarının içerik, yöntem, teknik ve öğretim materyalleri açısından önemine vurgu yaparken öğretmenlerin öğretim süreçlerinin en önemli paydaşlarından olduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde öğretim süreçlerinde bu denli önemli bir role sahip olan öğretmenlerin öğretmenlik becerilerinin sürekli gelişiminin önemine vurgu yapmakta ve devamlı bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekliliğine işaret etmektedir. Diğer taraftan Çiçek (2013) bazı öğretim elemanlarının özellikle Türkçenin yurt dışında öğretildiği ortamlarda öğretim süreçlerinde sorunlarla karşılaştıklarına vurgu yapmaktadır.

Görüldüğü gibi YDTÖ alanında öğretim elemanlarının yetiştirilmesi ve alanda bir an önce görev almaya başlaması bu süreçlerde toplam kalite açısından çıktıların ve olumlu sonuçlarının YDTÖ süreçlerine yansımaları bakımından son derece büyük önem arz etmektedir. Öğretmenlerin mevcut nitelik ve yeterlilikleri üzerindeki en önemli etken aldıkları mesleki eğitimden geçmektedir (Demircioğlu 2008). Bu bağlamda, bu alanda öğretim elemanı yeterliliklerinin belirlenerek bu amaca yönelik programların tasarlanması ve geliştirilmesi YTDÖ'nün geleceğinin planlanması noktasında önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı yabancılar Türkçe öğretecek/öğreten öğretim elemanlarının öğrenci algılarına göre yeterliliklerinin belirlenmesidir. Çalışmada öğretmen yeterlilikleri YDTÖ konu alanına/alan bilgisine yönelik, YDTÖ bağlamında öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik, program ve içerik bilgisine yönelik ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde öğrenme gelişimini izleme ve değerlendirme becerilerine yönelik olmak üzere dört alanı kapsayacak şekilde araştırılmıştır (MEB, 2013).

Alt Problemler

Yabancılar Türkçe öğretecek öğretim elemanın öğrenci algılarına göre;

1. konu alanına/alan bilgisine yönelik yeterlilikleri nelerdir?
2. öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilikleri nelerdir?
3. program ve içerik bilgisine yönelik yeterlilikleri nelerdir?
4. yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde öğrenme gelişimini izleme ve değerlendirme becerilerine yönelik yeterlilikleri nelerdir?

Çalışmanın Önemi

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan deneysel çalışmaların nicel olarak yetersizliğine ek olarak bu alandaki öğretmen yeterlilikleri üzerine yapılmış bilimsel çalışmaların sayısı son derece sınırlıdır. Bu nitel çalışmanın yabancı dil olarak Türkçe

öğretimi alanına öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi açısından kısmen de olsa bir katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Çalışma evreni Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen sadece bir üniversitedeki 40 öğrenci ile sınırlı olduğundan bulguların benzer ortamlara genellenebilme düzeyi sınırlıdır. Ayrıca çalışmada veri toplama araçlarından anket ile görüşme tekniği gibi veri toplama araçları dışındaki diğer veri toplama araçlarından yararlanılmamıştır. Bunun yanında çalışmada YDTÖ süreçlerinde görev almış, alan veya alması muhtemel öğretim elemanlarının görüşlerine başvurulmamış olması çalışma sonuçlarının gruplar arası karşılaştırmalar yoluyla paydaşların görüş ve beklentileri arasında kıyaslamalar yapmamıza olanak sağlamamaktadır. İkinci bir çalışma yoluyla adı geçen paydaşların görüşleri de alınarak bu araştırmanın sonuçları ile karşılaştırılmasının YDTÖ süreçlerinde öğretmen yeterliliklerinin daha derinlemesine belirlenmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, çalışmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve çözümlenmesi süreçlerine dair bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel ve nitel araştırma desenlerinin birleştirildiği karma bir araştırma deseni oluşturulmuştur. Araştırmanın nicel boyutunda anket yönteminden, nitel boyutunda ise görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Nicel araştırmalarda olayların betimlenmesi süreçlerinde sayılardan yararlanılırken (Karasar, 2000), Yıldırım ve Şimşek'e (2005) göre nitel araştırmalarda görüşme, gözlem ve doküman analizi veri toplama teknikleri yardımıyla olaylar daha derinlemesine bütüncül bir şekilde ortaya konmaya çalışılır. Araştırmanın nitel boyutunu oluşturan görüşme tekniği aracılığıyla açık uçlu ve yarı yapılandırılmış sorular yardımı ile nicel boyutu oluşturan anket çalışmasına destek olması bağlamında derinlemesine veri toplanması amaçlanmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Akdeniz Üniversitesinde Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Programları çerçevesinde yürütülmekte olan Erasmus Yoğun Dil Kursuna A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek için devam etmekte olan 40 Avrupalı öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel boyutunda kursa başvuran 65 öğrenciden, kursa aktif olarak devam eden 40 öğrencinin tümü örneklem olarak seçilmiştir. Seçilen tüm öğrencilere araştırmacılar tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırmanın nitel boyutunu ise kursa devam eden 40 öğrenci arasından cinsiyet ve ülke gözeterek rastgele seçilen 10 öğrenci ile yapılan görüşme tekniği oluşturmaktadır.

Veri Kaynakları ve Veri Toplama Aracı

Araştırmada iki türlü veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunda veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen bir ölçek kullanılmıştır. Ölçek beşli Likert türünde olup '1 Hiç Katılmıyorum', '2 Katılmıyorum', '3 Kısmen Katılıyorum', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' şeklinde derecelendirilmiştir. Anketin hazırlanması birkaç aşamadan oluşmaktadır. Öncelikle araştırma konusu ile ilgili alan

yazın taraması yapılmıştır. İlk aşamada A, B ve C bölümlerinden oluşan anket alan yazın taraması incelemesi sonuçları göz önüne alınarak D bölümünün de eklenmesi ile şekillendirilmiştir.

Anketin A bölümü 10 maddeden oluşan konu alanına/alan bilgisine yönelik yeterliliklerle ilgilidir.

B bölümü 21 maddeden oluşan öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliliklerle ilgili görüşleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Anketin yabancı dil olarak Türkçe öğretim teknikleri bilgi ve uygulama becerileri hakkında öğrenci algılarını ölçmeyi hedefleyen B bölümünün ikinci kısmı ise 15 maddeden oluşan oluşmaktadır. C bölümü program ve içerik bilgisine yönelik yeterlilikleri ölçmeyi amaçlayan 6 maddeden oluşmaktadır.

Son bölüm olan D bölümü 5 maddeden oluşmakta ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimi süreçlerinde öğrenme gelişimini izleme ve değerlendirme becerilerine yönelik yeterlilikleri öğrenci algıları üzerinden belirlemeye yöneliktir.

Dört bölümden oluşan anket öğrencilerin Avrupa Birliği üyesi ülkelerden gelmesi dolayısı ile ortak araç dil olan İngilizce olarak hazırlanmıştır. İkinci aşama olarak anketin dil açısından değerlendirilmesi için Milli Eğitim Bakanlığında görev yapmakta olan bir İngilizce öğretmeni ve özel bir kolejde İngilizce öğretmenliği yapmakta olan ana dili İngilizce olan bir öğretmen üzere iki uzman görüşüne başvurulmuş ve alınan dönütler doğrultusunda anket üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Dört bölümden oluşan anketin hazırlanmasında üçüncü aşama olarak çalışmanın evrenini oluşturan 40 öğrenci arasından rastgele seçilen 10 öğrenci üzerinde anket pilot çalışması amacıyla uygulanmış ve öğrencilerden alınan dönütler ışığında ifadelerde anlaşılması net olmayan B ve C bölümlerindeki 6 madde tekrar ifade edilmiştir.

Araştırmanın nitel boyutuyla ilgili kısmında mülakat tekniğine başvurulmuştur. Mülakat açık uçlu iki ve yarı yapılandırılmış bir soru olmak üzere 3 sorudan oluşmaktadır. Kursa devam eden ve anket uygulanan 40 öğrenciden cinsiyet ve ülke gözeterek rastgele seçilen 10 öğrenci ile mülakat yapılmıştır. Mülakat sorularının hazırlanması da anket soruları gibi aşamalardan oluşmaktadır. İlk olarak hazırlanan 4 soru, 40 öğrenci arasından rastgele seçilen 5 öğrenci üzerinde pilot çalışması olarak uygulanmış ve yeterince açık olmayan ifadeler öğrencilerden alınan dönütler doğrultusunda yeniden ifade edilmiş ve bir soru mülakat formundan çıkarılarak 3 soru olarak mülakat formuna son şekli verilmiştir.

Bulgular

Anketlerden Elde Edilen Bulgular

Anketin A,B,C ve D bölümlerine ait veriler analiz edildiğinde anketteki beşli likert türünde '1 Hiç Katılmıyorum', '2 Katılmıyorum', '3 Kısmen Katılıyorum', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' şeklinde derecelendirilen ölçeğe ait sonuçların, '3 Kısmen Katılıyorum', '4 Katılıyorum', '5 Tamamen Katılıyorum' arasında dağıldığı gözlenmiştir. Bu durum öğrencilerin öğretmenlik becerilerine yönelik arzu edilen beklenti düzeylerinin yüksek olduğunu net olarak göstermektedir.

1. Konu Alanına/Alan Bilgisine Yönelik Yeterlilikler

Tablo 1’de öğrencilerin *Konu Alanına/Alan Bilgisine Yönelik* algıları üzerinden elde edilen verilere yer verilmiştir.

Tablo 1: Konu Alanına/Alan Bilgisine Yönelik Öğrenci Görüşlerine Yönelik Veriler

	3 Kısmen Katılıyorum		4 Katılıyorum		5 Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
1. Yabancı dil olarak Türkçe Öğretim yöntemlerini/Yabancı dil öğretim yöntemlerini bilir.	6	15,0	9	22,5	25	62,5
2. Dil bilgisi alanında yetkindir	5	12,5	15	37,5	20	50,0
3. İletişim becerileri gelişmiştir.	10	25,0	12	30,0	18	45,0
4. Yazılı anlatım becerileri gelişmiştir.	3	7,5	15	37,5	22	55,0
5. Sözlü anlatım becerileri gelişmiştir.	2	5,0	12	30,0	26	65,0
6. Okuma-anlama becerileri gelişmiştir.	10	25,0	10	25,0	20	50,0
7. Dinleme-anlama becerileri gelişmiştir.	8	20,0	12	30,0	20	50,0
8. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yararlanmak üzere edebiyat bilgi ve kuramları ile çocuk edebiyatı, dünya edebiyatı ve halk edebiyatı alanlarına hakimdir.	13	32,5	20	50,0	7	17,5
9. Sözcük dağarcığı zengindir.	6	15,0	18	45,0	16	40,0
10. öğretmenlik mesleği ile ilgili çağın ve yasaların gerektirdiği bilimsel, hukuki ve etik bilgi ve değerlere sahip olmalıdır.	8	20,0	12	30,0	20	50,0

Tablo 1’deki veriler dikkate alındığında öğrencilerin ‘Yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini/yabancı dil öğretim yöntemlerini bilir’ (%62,5), ‘Yazılı anlatım becerileri gelişmiştir’(%55), ‘Sözlü anlatım becerileri gelişmiştir’ (%65),’ gibi *Konu Alanına/Alan Bilgisine* yönelik becerilerle ilgili beklentilerinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan ‘Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yararlanmak üzere edebiyat bilgi ve kuramları ile çocuk edebiyatı, dünya edebiyatı ve halk edebiyatı alanlarına hakimdir’ (%50), ‘Sözcük dağarcığı zengindir’ (%45), ‘Dil bilgisi alanında yetkindir’ (%37,5) gibi becerilere dönük beklentilerinin diğer maddelere göre yüksek olduğu gözlenmektedir.

2. Öğrenme-Öğretme Sürecine/Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlilikler

Tablo 2'de Öğrenme-Öğretme Sürecine/Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlilikler ile ilgili verilere yer verilmiştir.

Tablo 2: Öğrenme-Öğretme Sürecine/Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlilikler

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretim elemanı;	3 Kısmen Katılıyorum		4 Katılıyorum		5 Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
1. yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini bilir ve uygular.			5	12,5	35	87,5
2. anlama ve anlatma dil becerileri konusunda yetkindir.	2	5,0	18	45,0	20	50,0
3. anlama ve anlatma dil becerilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yetkindir.	2	5,0	8	20,0	30	75,0
4. dil bilgisinin yabancılar için öğretimi alanında yetkindir.	8	20,0	12	30,0	20	50,0
5. sınıf yönetimi alanında yetkindir.	2	5,0	5	12,5	33	82,5
6. küçük ve büyük grup çalışmalarında yetkindir.	2	5,0	12	30,0	26	65,0
7. öğrencilerin konuşmaları ve derse katılmalarında gerekli fırsatları oluşturur.	3	7,5	15	37,5	22	55,0
8. teknolojiyi etkili kullanır.	9	22,5	10	25,0	21	52,5
9. öğrencileri öğrenme süreçlerinde motive eder.			14	35,0	26	65,0
10. araç dil olarak en az bir yabancı dili bilir.	1	2,5	3	7,5	36	90,0
11. net, açık, anlaşılır yönergeler verir.	2	5,0	10	25,0	28	70,0
12. ders kitabı ve öğretim materyallerini etkili kullanır.	5	12,5	15	37,5	20	50,0
13. ders kitabı dışında öğretimi destekleyici öğretim materyalleri oluşturma konusunda yetkindir.	9	22,5	16	40,0	15	37,5
14. ders kitabı dışında öğretimi destekleyici öğretim materyallerini etkin kullanır.	7	17,5	15	37,5	18	45,0
15. görsel materyalleri etkin kullanır.	4	10,0	15	37,5	21	52,5
16. işitsel materyalleri etkin kullanır.	3	7,5	10	25,0	27	67,5
17. drama, canlandırma tekniklerini	10	25,0	20	50,0	10	25,0

etkin kullanır.						
18. derslerde öğretim sürecini pekiştirmek için öğretici ve eğitsel oyunlardan yararlanır.	10	25,0	18	45,0	12	30,0
19. sınıfta öğretimi pekiştirici tartışma ortamları hazırlar ve yönlendirir.	9	22,5	21	52,5	10	25,0
20. derslerde gerçek(otantik) materyallerden yararlanır.	14	35,0	15	37,5	11	27,5
21. öğretimi güçlendirecek Türkçe şarkıları kullanır.	11	27,5	13	32,5	16	40,0

Tablo 2'deki veriler dikkate alındığında öğrencilerin 'araç dil olarak en az bir yabancı dili bilir (% 90), yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini bilir ve uygular (% 87,5), sınıf yönetimi alanında yetkindir (% 82,5)' gibi *Öğrenme-Öğretme Sürecine/Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterliliklerden* beklentilerinin son derece yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan 'anlama ve anlatma dil becerilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yetkindir (% 75), net, açık, anlaşılır yönergeler verir (% 70), işitsel materyalleri etkin kullanır (% 67,5), küçük ve büyük grup çalışmalarında yetkindir (% 65), öğrencileri öğrenme süreçlerinde motive eder (% 65)' gibi becerilere dönük beklentilerinin diğer maddelere göre oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir.

Ayrıca 'görsel materyalleri etkin kullanır (% 52), dil bilgisinin yabancılar öğretilmesi alanında yetkindir (% 50), anlama ve anlatma dil becerileri konusunda (% 50), ders kitabı ve öğretim materyallerini etkili kullanır (% 50), sınıfta öğretimi pekiştirici tartışma ortamları hazırlar ve yönlendirir (% 52,5), drama, canlandırma tekniklerini etkin kullanır (% 50), derslerde öğretim sürecini pekiştirmek için öğretici ve eğitsel oyunlardan yararlanır (% 45), ders kitabı dışında öğretimi destekleyici öğretim materyalleri oluşturma konusunda yetkindir (% 40)' gibi becerilere dönük beklentilerinin diğer maddelere göre yüksek olduğu gözlenmektedir.

Tablo 3'te *Türkçe Öğretim Teknikleri Bilgi ve Uygulama Becerileri* ile ilgili verilere yer verilmiştir.

Tablo 3: Türkçe Öğretim Teknikleri Bilgi ve Uygulama Becerileri

Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretim elemanı;	3 Kısmen Katılıyorum		4 Katılıyorum		5 Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%
1. soru-cevap tekniğini etkili kullanır.	3	7,5	13	32,5	24	60,0
2. yeteri kadar sık ve yeterli düzeyde dönüt verir.	4	10,0	12	30,0	24	60,0
3. ödev verir ve ödevlere dönüt verir.	7	17,5	13	32,5	20	50,0
4. sınıf ortamında yazma becerisinin gelişimi için yeterli zamana harcar ve	14	35,0	12	30,0	14	35,0

gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.						
5. sınıf ortamında konuşma becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.	1	2,5	6	15,0	33	82,5
6. sınıf ortamında dinleme becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.	8	20,0	23	57,5	9	22,5
7. sınıf ortamında okuma becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.	17	42,5	17	42,5	6	15,0
8. sınıf ortamında dil bilgisi gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.	18	45,0	14	35,0	8	20,0
9. sınıf ortamında sözcük dağarcığının gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır.	17	42,5	10	25,0	13	32,5
10. sınıfta öğrencilerin ana dilini kullanır.	10	25,0	19	47,5	11	27,5
11. sınıfta en az bir yabancı dili araç dil olarak kullanır.	2	5,0	8	20,0	30	75,0
12. derslerde öğrenciden daha az konuşma süresine sahip olmalıdır.			8	20,0	3 2	80,0
13. öğrencilerin hatalarını düzeltir.	5	12,5	10	25,0	25	62,5
14. öğrencileri motive etme becerileri gelişmiştir.			14	35,0	26	65,0
15. öğrencilerin ihtiyaçlarını anlar/sezer ve öğretim süreçlerini bu paralelde yönlendirir.	8	20,0	22	55,0	10	25,0

Tablo 3'teki veriler dikkate alındığında öğrencilerin 'sınıf ortamında konuşma becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır (% 82,5), derslerde öğrenciden daha az konuşma süresine sahip olmalıdır (% 80)' gibi *Türkçe Öğretim Teknikleri Bilgi ve Uygulama Becerileri* ile ilgili beklentilerinin son derece yüksek olduğu görülmektedir. Diğer taraftan 'öğrencileri motive etme becerileri gelişmiştir (% 65), soru-cevap tekniğini etkili kullanır (% 60), yeteri kadar sık ve yeterli düzeyde dönüt verir (% 60)' gibi becerilere dönük beklentilerin diğer maddelere göre oldukça yüksek olduğu gözlenmektedir.

Ayrıca 'sınıf ortamında dil bilgisi gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır. (% 45), sınıf ortamında sözcük dağarcığının gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır (% 42,5), sınıf ortamında okuma becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır (% 42,5)' gibi maddelerden beklentilerin diğer maddelerle kıyaslandığında daha düşük olduğu görülmektedir.

3. Program ve İçerik Bilgisine Yönelik Yeterlilikler

Tablo 4'te *Program ve İçerik Bilgisine Yönelik Yeterlilikler* ile ilgili verilere yer verilmiştir.

Tablo 4: Program ve İçerik Bilgisine Yönelik Yeterlilikler

Yabancılar Türkçe öğreten öğretim elemanı;	3 Kısmen Katılıyor		4 Katılıyor		5 Tamamen Katılıyor	
	f	%	f	%	f	%
1. yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Program bilgisine hakimdir.	11	27,5	15	37,5	14	35,0
2. yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel amaçlarını bilir.	9	22,5	18	45,0	13	32,5
3. yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin özel amaçlarını bilir.	12	30,0	15	37,5	13	32,5
4. yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarını uygulama ve yorumlama becerileri üst düzeydir.	10	25,0	14	35,0	16	40,0
5. yabancılar Türkçe öğretimi alanında var olan programların zayıf ve güçlü yönlerini fark eder ve yorumlar.	10	25,0	16	40,0	14	35,0
6. yabancılar Türkçe öğretimi programı hazırlama yetisine sahiptir.	6	15,0	18	45,0	16	40,0

Tablo 4'teki veriler dikkate alındığında öğrencilerin öğretmenlerden 'yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarını uygulama ve yorumlama becerileri üst düzeydir (% 40) ve yabancılar Türkçe öğretimi programı hazırlama yetisine sahiptir (% 40), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel amaçlarını bilir (% 45), yabancılar Türkçe öğretimi alanında var olan programların zayıf ve güçlü yönlerini fark eder ve yorumlar (% 40)' gibi becerilere dönük beklentilerinin diğer maddelere göre yüksek olduğu gözlenmektedir.

4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Süreçlerinde Öğrenme Gelişimini İzleme Ve Değerlendirme Becerilerine Yönelik Yeterlilikler

Tablo 5'te *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Süreçlerinde Öğrenme Gelişimini İzleme ve Değerlendirme Becerilerine Yönelik Yeterlilikler* ile ilgili verilere yer verilmiştir.

Tablo 5: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Süreçlerinde Öğrenme Gelişimini İzleme Ve Değerlendirme Becerilerine Yönelik Yeterlilikler

Yabancılar Türkçe öğretim süreçlerinde öğretim elemanı;	3 Kısmen Katılıyor		4 Katılıyor		5 Tamamen Katılıyor	
	f	%	f	%	f	%
1. farklı ölçme tekniklerinden yararlanarak öğrencilerin öğrenmelerini ölçme becerisi gelişmiş olmalıdır.	11	27,5	20	50,0	9	22,5
2. verileri analiz ederek dönüt vermelidir.	10	25,0	23	57,5	7	17,5
3. öğretim süreçlerinde ölçme sonuçlara göre öğrenme-öğretme süreçlerini yeniden gözden geçirme/yapılandırma becerisine sahip olmalıdır.	7	17,5	23	57,5	10	25,0
4. çağdaş ölçme-değerlendirme yöntemlerini bilmelidir.	6	15,0	20	50,0	14	35,0
5. çağdaş ölçme-değerlendirme yöntemlerini takip etmeli ve öğrenme-öğretme süreçlerinde uygun olanları seçme ve uygulama becerisine sahip olmalıdır.	11	27,5	16	40,0	13	32,5

Tablo 5'teki veriler dikkate alındığında öğrencilerin öğretmenlerden 'verileri analiz ederek dönüt vermelidir (% 57,5), öğretim süreçlerinde ölçme sonuçlara göre öğrenme-öğretme süreçlerini yeniden gözden geçirme/yapılandırma becerisine sahip olmalıdır, farklı ölçme tekniklerinden yararlanarak öğrencilerin öğrenmelerini ölçme becerisi gelişmiş olmalıdır (% 50) ve çağdaş ölçme-değerlendirme yöntemlerini bilmelidir (% 50),' gibi *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Süreçlerinde Öğrenme Gelişimini İzleme ve Değerlendirme Becerilerine* dönük beklentilerinin diğer maddelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Görüşme Tekniği İle Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın nicel boyutunda öğrencilere uygulanan ölçeğin dışında, çalışmanın nitel boyutunu oluşturan görüşme tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve yabancılar Türkçe öğretecek öğretim elemanında bulunması gereken becerileri öğrenci algılarına göre belirlemek amacıyla açık uçlu 2, yarı yapılandırılmış 1 olmak üzere toplam üç sorudan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde içerik analizi tekniğinden faydalanılmıştır. İçerik analizi tekniğinde öncelikle veriler kodlanmış, temalar bulunmuş, kodların ve temaların düzenlenmesi aşamasından sonra bulguların tanımlanması ve yorumlanması süreçleri

takip edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bulgular en az iki kez tekrar eden frekans dağılımlarına göre öğrencilerin cevaplarından tematik olarak tablolastırılmış ve yorumlanmıştır.

Araştırmada öğrencilere yöneltilen ilk soru '*Sizce yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken özellikler neler olmalıdır?*' şeklindedir. Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler Tablo 6'da görülebilir.

Tablo 6: Yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken özellikler

	f
Yabancı bir dil bilmeli	6
Yabancı dil öğretim yöntemlerini bilmeli ve etkili kullanabilmeli	5
Türkçe alanında uzman olmalı	5
Türkçe dil becerilerinin öğretiminde uzman olmalı	4
Türk dilinin öğretimi dışında Türk kültürü ve sosyal yaşamı hakkına bilgi sahibi ve öğretimi konusunda uzman olmalı	4
Öğrencilerle iyi iletişim kurabilmeli	3
Türkçenin gramerini iyi bilmeli	3
Dil öğretiminde teknoloji kullanımında yetkin olmalı	2

Araştırmada öğrencilere yöneltilen ikinci soru '*Sizce yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken en önemli üç özellik ne olmalıdır?*' şeklindedir. Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler Tablo 7'de görülebilir.

Tablo 7: Yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken en önemli üç özellik

	f
Yabancı dil bilgisi	7
Yabancı dil (olarak Türkçe) öğretimi konusunda bilgi ve alan uzmanlığı	6
Türkçe dil becerilerinin öğretiminde uzmanlık	4
Türk kültürü ve sosyal yaşamı hakkına bilgi sahibi ve öğretimi konusunda uzmanlık	4
Öğrencilerle iyi iletişim kurma becerisi	3

Araştırmada öğrencilere yöneltilen üçüncü soru '*Yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken özellikler konusunda eklemek istediğiniz bir şey var mı?*' şeklindedir. Öğrencilerin cevaplarından elde edilen veriler Tablo 8'de görülebilir.

Tablo 8: Yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken özellikler konusunda eklemek istediğiniz bir şey var mı? sorusu ile elde edilen veriler

	f
Yabancı dil bilgisi	5
'Aşırı dil bilgisi öğretimi odaklı olmamalı'	5
Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde deneyim	4
Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda bilgi ve alan uzmanlığı	3
Türk kültürü ve sosyal yaşamı hakkına bilgi sahibi ve öğretimi konusunda uzman	3
Konuşma becerisi öğretimi ile ilgili beceri sahibi	3
Dinleme becerisi öğretimi ile ilgili beceri sahibi	3

Sonuç ve Tartışma

Öğrencilerin konu alanına/alan bilgisine yönelik algıları üzerinden Tablo 1’de elde edilen veriler incelendiğinde sözlü ve yazılı anlatım becerileri, dil bilgisi alanında yetkinlik, yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini/yabancı dil öğretim yöntemleri bilgisi ve sözcük dağarcığı zenginliği konularında öğretmenlerde var olmasını arzu ettikleri yetilerden beklentilerinin son derece yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin öğretmenlerde görmeyi arzu ettikleri beceriler anlama (dinleme, okuma) ve anlatma (konuşma,yazma) becerileri açısından karşılaştırıldığında anlatma becerilerinden beklentilerinin daha yüksek olması dikkat çekicidir.

Diğer taraftan yabancılara Türkçe öğretimi alanında yararlanmak üzere edebiyat bilgi ve kuramları ile çocuk edebiyatı, dünya edebiyatı ve halk edebiyatı alanlarına hakimiyet yetisinden beklentilerinin bu bölümde en düşük düzeyde olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırmanın bulgularına göre, öğrenme-öğretme sürecine/öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlilikler bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretim yöntemlerini bilen ve uygulamada yetkin ve öğrenme-öğretme sürecinde öğrencileri motive etme konusunda öğrencilerin öğretmenlerden beklentilerinin son derece yüksek olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğretmenlerin öğretim sürecinde araç dil olarak bir yabancı dili bilmesi konusunda da öğrencilerin arzularının çok yüksek olduğu ortaya çıkmaktadır (Bkz; Tablo 2). Ayrıca çalışmanın sonuçları, yabancı öğrencilerin konuşma, yazma, dinleme, okuma gibi dil becerilerini yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sınıflarında etkili şekilde öğreten, küçük ve büyük grup çalışmaları etkinliklerini sınıf ortamında etkili şekilde uygulayan, görsel ve işitsel materyalleri etkin kullanan, sınıf yönetiminin gerektirdiği becerilere sahip öğretmenleri önemli görmek istediklerini ortaya koymaktadır.

Çalışma diğer taraftan, derslerde gerçek(otantik) materyallerin kullanımı, Türkçe şarkıların öğretimi, drama ve canlandırma tekniklerinin kullanımı, öğretici-eğitsel oyunların öğrenme-öğretme sürecine bu süreci güçlendirecek/pekiştirecek şekilde dahil edilmesi becerileri boyutlarında öğrencilerin öğretmenlerden bekledikleri yetkinlik düzeyinin diğer boyutlara oranla daha düşük olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmanın bulgularına göre, ‘öğrencileri motive etme becerileri gelişmiştir, derslerde öğrenciden daha az konuşma süresine sahip olmalıdır, sınıf ortamında konuşma becerisinin gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır, sınıfta en az bir yabancı dili araç dil olarak kullanır’ maddelerinin ölçekte ‘katılıyorum’ ve ‘tamamen katılıyorum’ işaretleme alanlarında seçilme oranlarının % 95 ile % 100 aralığında yayılması öğrencilerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında görev alan/alacak öğretim elemanlarından beklentileri bağlamında anlamlıdır (Bkz; Tablo 3). Aynı şekilde sınıf ortamında dil bilgisi gelişimi için yeterli zamanı harcar ve gerekli yöntem ve teknikleri kullanır maddesinin seçiminin bu bölümde en düşük düzeyde olması ise öğrencilerin sınıf ortamında nasıl bir öğretim metodu beklentisi içerisinde oldukları konusunda fikir vermektedir. Diğer taraftan soru-cevap tekniğinin kullanımı, dönüt verme, hataların düzeltilmesi gibi alanlarda da öğrencilerin beklenti düzeylerinin yüksek olması öğrencilerin interaktif öğrenme-öğretme ortamlarını benimsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4’te yer verilen araştırmanın bulguları, yabancı öğrencilerin öğretmenlerde yabancılara Türkçe öğretimi programı hazırlama yetisine sahip olma beklentisinin yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Program ve içerik bilgisine yönelik yeterlilik alanlarında öğretmenlerden beklentilerin genel olarak yüksek olduğu sonuçları göz önüne alındığında

yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışan öğretim elemanlarından program boyutuna hâkim olmaları beklendiği de söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları göstermiştir ki öğretmenlerin çağdaş ölçme değerlendirme yöntemlerini bilme ve uygulama yeterliliğinin yanında, değerlendirme süreci sonunda öğrenme-öğretme sürecini sonuçlar ışığında gerekli şekilde yeniden yapılandırması yetisine sahip olması, öğrenci beklentileri açısından yüksek seviyededir. Diğer taraftan çağdaş ölçme-değerlendirme yöntemlerini takip etmeli ve öğrenme-öğretme süreçlerinde uygun olanları seçme ve uygulama becerisine sahip olma becerisi açısından öğretmenlerden beklentinin orta düzeyin altında olması yukarıdaki beklentilerle karşılaştırıldığında anlamlı ve paralel bir sonuca varmamıza olanak vermemektedir. Diğer bir deyişle öğretmenlerden çağdaş ölçme değerlendirme yöntemlerini bilmeleri ve süreçte uygulamaları beklenirken aynı çağdaş ölçme-değerlendirme yöntemlerini takip etmelerinin ve öğrenme-öğretme süreçlerinde uygun olanları seçme ve uygulamaları yetkinliğine sahip olmaları konusunda beklenti düzeyinin düşük olmasının ankete cevap verenler açısından bir çelişki oluşturduğu söylenebilir (Bkz; Tablo 5).

Araştırmanın nitel boyutunu oluşturan mülakat tekniği ile elde edilen verilere göre yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde görev alan/alacak bir öğretim elemanının yabancı bir dil bilgisine sahip olması, yabancı dil öğretim yöntemlerini bilmesi ve etkili kullanabilmesi, Türkçe alanında uzman olması gibi beklentiler mülakata katılanlar arasında beklenti düzeyinin en yüksek olduğu yeterlilikler olarak ön plana çıkmaktadır (Bkz; Tablo 6).

Araştırmanın mülakat boyutunda öğrencilere yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken en önemli üç özellik sorulduğunda ise yabancı dil bilgisi ve yabancı dil (olarak Türkçe) öğretimi konusunda bilgi ve alan uzmanlığı öğrenciler tarafından en çok tekrar edilen tematik içerik olarak ortaya çıkmıştır.

Yabancılara Türkçe öğreten bir öğretim elemanının sahip olması gereken özellikler konusunda eklemek istediğiniz bir şey var mı? sorusu ile elde edilen veriler, Tablo 8'de de görüleceği üzere, öğrencilerin süreçte görev alan/alacak öğretmenlerden özellikle bir yabancı dil bilmesini, dil bilgisi öğretiminde aşırıya kaçmamasını ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde deneyimli olmasını beklediklerini ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, araştırmanın nicel ve nitel boyutlarından elde edilen sonuçlar göstermektedir ki öğrenciler YDTÖ alanında görev alan/alacak öğretim elemanlarının araç dil olarak en az bir yabancı dil bilmelerini, yabancı dil olarak Türkçe öğretim metotlarını bilmelerini ve uygulama düzeyinde başarılı ve deneyimli olmalarını yüksek oranda beklemektedirler. Diğer taraftan, çalışmanın sonuçlarına göre öğrenciler öğrenme-öğretme ortamlarında soru-cevap tekniği, dönüt verme, motive etme gibi modern öğretim tekniklerini uygulayan ve öğrencilere zengin ve interaktif öğrenme-öğretme ortamları fırsatları yaratma becerileri gelişmiş öğretmen profili arzu etmektedir. Çağdaş yabancı dil öğretme yöntemlerinin ve özellikle İletişimsel Yöntem'in en önemli çıktısı olarak kabul ettiği konuşma becerisinin gelişimi alanında da çalışmada anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Özellikle öğrencilerin konuşma becerisinin öğretimi konusunda sınıf ortamında yeterince zaman harcayan ve gerekli yöntemleri etkili şekilde kullanan öğretmenler görme isteği çalışmada beklenti düzeyi en üst düzey beceriler arasındadır. Aynı şekilde öğrencilerin konuşma, yazma gibi anlatma becerilerini geliştirmeyi amaç edinmiş öğretmenler görme isteği okuma, yazma gibi anlama becerilerini etkili öğreten öğretmenler görme isteğinden daha yüksektir.

Kaynaklar

- Akış, İ. (2009). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili ana sorunlar. *Dünyada Türkçe Öğretimi Sempozyumu Bildirileri*. 8, 202-203.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*. 1,19-30.
- Demircioğlu, İ. H. (2008). Etkili öğretmen. Demircioğlu, İ. H. (Ed.), *Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması* (ss. 1-14). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Gebhard, J. (2009). The practicum. In A. Burns, & J. C. Richards (Eds.), *The Cambridge guide to second language teacher education* (pp. 250-258). New York: Cambridge University Press
- İşcan, A. (2012). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi. *Yabancı dil öğretimi ve yabancı dil olarak Türkçe öğreniminin tarihçesi* (edt. Kılınç, A. ve Şahin, A.), Ankara: Pegem Akademi.
- Karababa, C. ve Çalışkan, G. (2013). Teacher competencies in teaching Turkish as a foreign language. *Procedia: Social and Behavioral Sciences*. 70,1543-1551.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler* (10.baskı), Ankara: Nobel.
- Mete, F. ve Gürsoy, U. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde öğretmen yeterliklerine ilişkin görüşler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Dergisi*. 28(3), 343-356.
- Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri (2013). Erişim 2 Aralık, bağlantı: <http://otmg.meb.gov.tr/YetGenel.html>. Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Tang, S. Y. F. (2004). The dynamics of school-based learning in initial teacher education. *Research Papers in Education*. 19(2), 185-204.
- Yağmur, K. (2009). Batı Avrupa'da anadili Türkçe olan öğrencilere Türkçenin ikinci dil olarak öğretimi ve kuramsal sorunlar. D. Yaylı ve Y. Bayyurt (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler* (ss. 221-230). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldız, Ü. ve Tunçel, H. (2012). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi. *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve öneriler*. Kılınç, A. ve Şahin, A (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* (ss.173-203). Ankara: Pegem Akademi.